

■ ■ ■ månadens epiztel

Epizteln påminner denna gång om reglerna för BSE-provtagning och rapporterar om några misstänkta

och konstaterade djursmittor i olika delar av landet. Texten är ett samarbete mellan Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

BSE-MISSTANKE SKA ALLTID ANMÄLAS

En 57 månader gammal tjur som kom in till slakt uppvisade vid levandedjursbesiktning neurologiska symtom. Tjuren hade slö blick, den verkade medtagen, den var inte observant på sin omgivning och den gick ostadigt. Dessutom stod den med tungan hängande ut genom munnen. Besiktningsveterinären misstänkte främst listerios, men även BSE. Vid undersökning på SVA var djuret negativt för BSE.

Det var ett tag sedan BSE var som mest aktuellt och en liten uppdatering om vad som gäller kan därför vara på plats. Det finns tre kategorier av djur som ska provtas på ett slakteri och det är viktigt att skilja de olika grupperna åt för att hanteringen ska bli rätt. Att vi har en fungerande övervakning, med korrekt provtagning är också viktigt för att Sverige ska kunna behålla sin status som land med "negligerbar risk" för BSE enligt OIE.

Provtagningskategorier

1. Klinisk misstanke om BSE. Om djuret vid levandedjursbesiktning visar symtom på BSE, oavsett ålder, ska djuret tas åt sidan och inte slaktas upp. Misstanken ska anmälas till Jord-

bruksverket enligt epizootilagen. Den BSE-provtagning som sker på slakteriet är ett övervakningsprogram och inte till för att avfärda kliniska misstankar.

Jordbruksverket kan genom kontakt med djurägaren ta reda på mer anamnestisk information som ligger till grund för beslut om djuret ska avlivas och skickas in till SVA för BSE-undersökning eller inte. Det viktiga är att komma ihåg att anmäla misstankar och att djuret inte får gå in i slakten. Då BSE inte smittar via direktkontakt mellan djur och eftersom inkubationstiden är lång (år) behöver inga saneringsåtgärder vidtas på slakteriet eller transporten.

2. Djur som får anmärkning vid levandedjursbesiktningen för tecken på sjukdom som inte tyder på BSE och som på något sätt särbehandlas, t ex slaktas sist eller utreds extra på grund av detta. Anmärkningar för t ex mekaniska skador räknas inte in, inte heller sådana som slaktas särskilt på grund av t ex salmonella i besättningen men inte har några kliniska symtom. Övriga djur med anmärkning ska provtas från 48 månaders ålder (alltså inte bara från 72) och proven skickas tydligt utmärkta att de till-

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

En tjur som kom in till slakt uppvisade vid levand-djursbesiktning neurologiska symtom. Djur som visar symtom på BSE ska, oavsett ålder, tas åt sidan och inte slaktas upp.

hör denna kategori. I övrigt behandlas de som vanliga slaktprover och man behöver inte anmäla BSE-misstanke.

3. Friska djur vid slakt. Djuren provtas om de är över 72 månader gamla.

Kategori 1 och 2 är beroende av veterinärens aktivitet för att blir rätt hanterade.

EPIZOOTIMISSTANKAR HOS GRIS

I två svinbesättningar, varav den ena är nav och den andra satellit i samma suggpool, väcktes misstankar om epizootisjukdom på grund av reproduktionsstörningar. I navet var huvudproblemet kastningar medan satellitens suggor fick dels dödfödda och dels svaga kultingar med kramper. I satelliten har reproduktionsstörningarna varit återkommande sedan sommaren och besättningen har tidigare undersökts avseende epizootisjukdomar men undersöktes nu igen på grund av delvis förändrad symtombild. Prover från besättningarna analyserades avseende PRRS, klassisk och afrikansk svinpest samt Aujeszzkys sjukdom och samtliga analyser utföll negativt.

Huvudmisstanke i båda besättningarna är att reproduktionsstörningarna är foderrelaterade. Mer om mykotoxiner i årets halm- och spannmålsskörd finns att läsa på annan plats i detta nummer av SVT.

Ökad dödlighet och grisar med svårt att röra sig, kramper, kräkningar och dyspné föranledde misstanke om epizootisjukdom i en slaktsvinsbesättning i Västergötland. Organ- och blodprover från besättningen undersöktes avseende Aujeszzkys sjukdom samt klassisk och afrikansk svinpest. Samtliga analyser utföll negativt och utredning pågår för att fastställa annan orsak till symtomen.

FÖREKOMST AV PARAMYXOVIRUS I VÄSTSVERIGE

Den 15 september beslöt Jordbruksverket att upprätta ett riskområde på grund av att högpatogent paramyxovirus (PPMV-1) konstaterats hos en stadsduva i Falköping i Västra Götaland. Viruset kan orsaka newcastlesjuka hos tamfjäderfä. Kort därefter meddelades Jordbruksverket om misstänkta symtom hos vilda duvor på andra orter i länet. Duvor som skickats in till SVA från Kvänum visade sig bära på samma virus och en duva från Göteborg konstaterades positiv för virus, men viruset kunde inte patogenicitetstestas.

Därmed utvidgade Jordbruksverket den 28 oktober riskområdet till att omfatta Västra Götalands län undantaget norra Bohuslän och Dalsland. Riskområdet innebär att alla tamfjäderfän ska hållas inomhus. Om detta inte är möjligt ska djurhållaren vidta alla rimliga åtgärder för att förhindra kontakt med vilda fåglar. Utsättning av fjädervilt är förbjuden. Riskområdet innebär också ett förbud mot utställningar och tävlingar med fjäderfä i området.

RABIESMISSTANKE

Under oktober inkom en räv skjuten i Värmland där anamnesen innehöll uppgifter om att räven varit helt orädd och uppvisat ett onormalt beteende. Den insända rödräven var en ung hane, sannolikt årsunge. Muskulaturen var normalt utvecklad och hullet var medelgott. Inga sjukliga förändringar sågs på kroppen och de inre organen vid obduktionen. I övervakningssyfte togs på grund av beteendeförändringen prov för rabies, vilket utföll negativt. ■